

The Continuation of Ideology Femininity in the Novels of Niphon Thiengtham

Li Man¹ and Patcharin Buranakorn²

Faculty of Liberal Arts, Huachiew Chalermprakiet University, Thailand

E-mail: 1356608708@qq.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0001-1804-1631>

E-mail: patcharinburanakorn@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0002-3517-9082>

Received 12/01/2025

Revised 22/01/2025

Accepted 28/02/2025

Abstract

Background and Aims: The continuation of the ideology of femininity in Niphon Thiengtham's novels holds significant value for readers as it serves as a guide for nurturing human morality and ethics, particularly concerning what it means to be a good woman within Thai society—encompassing roles as a mother, wife, daughter, and member of society. Upholding positive feminine ideals contributes to building a peaceful and beautiful culture that can endure. This research aims to analyze how the ideology of femininity is perpetuated through the works of Niphon Thiengtham.

Methodology: This qualitative study employs independent research and textual analysis of novels. The research was conducted under the concept of ideological femininity to convey the methods of perpetuating feminine ideology in Thai society. Four specific novels by Niphon Thiengtham have been chosen for this analysis: "Ching Chang," "Ongkor Por Bor Sor Hua Jai," "Wasana Rak," and "Krong Kam."

Results: 1) A key value found in Thiengtham's novels is the creation of exemplary figures for societal members to emulate, encouraging actions that benefit society. Another core value is the instillation or warning about the characteristics and qualities that define a good woman. 2) The perpetuation of the ideology of femininity significantly influences individual development and societal attitudes. Parental guidance, educational instruction in schools, and social media dissemination are three ways to observe this. These approaches promote the values of women who contribute positively to others and society, reflecting the capabilities of women across all age groups. Moreover, they foster understanding and acceptance of women's value in society while establishing a robust foundation for the advancement of a gender-equal society.

Conclusion: Niphon Thiengtham's novels function to establish exemplary models for societal emulation and encourage beneficial actions for society. They also serve to instill an awareness of the traits of a good woman. The methods used to perpetuate ideological femininity are crucial for individual development and societal attitudes. These methods help maintain the value of women who contribute positively to others and society, reinforcing the message of gender equality.

Keywords: Continuation; Ideology; Femininity

การสืบทอดอุดมการณ์ความเป็นหญิงในนวนิยายของ นิพนธ์ เทียงธรรม

หลี่ หมั่น และพัชรินทร์ บุรณะกร

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

บทคัดย่อ

ภูมิหลังและวัตถุประสงค์: การสืบทอดอุดมการณ์ความเป็นหญิงในนวนิยายของ นิพนธ์ เทียงธรรม มีคุณค่าต่อผู้อ่านคือ สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของมนุษย์ในด้านความเป็นหญิงที่ดีของสังคมไทย ในด้านความเป็นแม่ที่ดี ความเป็นภรรยาที่ดี ความเป็นลูกสาวที่ดี และความเป็นผู้หญิงที่ดีของสังคมไทย ซึ่งอุดมการณ์อันดีงามของความเป็นหญิงในสังคมไทยจะส่งผลให้สังคมไทยเป็นสังคมที่ดี สงบ งดงาม อย่างยั่งยืน ยาวนานได้ต่อไป การวิจัยครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์การสืบทอดอุดมการณ์ความเป็นหญิงในนวนิยายของ นิพนธ์ เทียงธรรม

ระเบียบวิธีการวิจัย: รูปแบบการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธีวิจัยเอกสารและการวิเคราะห์ตัวบทนวนิยาย การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการภายใต้แนวคิดอุดมการณ์ความเป็นหญิง เพื่อต้องการสื่อให้เห็นวิธีการในสืบทอดอุดมการณ์ความเป็นหญิงในสังคมไทย โดยผู้วิจัยคัดเลือกนวนิยายของนิพนธ์ เทียงธรรม จำนวน 4 เรื่อง ได้แก่ ชิงชัง องค์การบริหารส่วนหัวใจ วาสนารัก และกรงกรรม

ผลการวิจัย : 1) คุณค่าหลักที่ปรากฏในนวนิยายของ นิพนธ์ เทียงธรรม คือ การสร้างแบบอย่างที่ดีให้แก่คนในสังคมเพื่อให้พวกเขาเลียนแบบและกลายเป็นผู้ที่ทำความดีต่อสังคม และคุณค่าอีกประการหลักคือเพื่อการตักเตือนหรือปลูกฝังให้คนในสังคมเห็นคุณลักษณะหรือคุณสมบัติของความเป็นผู้หญิงที่ดี 2) แนวทางการสืบทอดอุดมการณ์ความเป็นหญิงเป็นสิ่งสำคัญที่มีผลต่อการพัฒนาและทัศนคติของบุคคลในสังคม ซึ่งพบใน 3 ประการ ได้แก่ การสืบทอดผ่านการสั่งสอนของพ่อแม่ การสืบทอดผ่านการศึกษานในโรงเรียน และการสืบทอดผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ส่วนแนวทางเหล่านี้สามารถสืบทอดคุณค่าของผู้หญิงที่ทำให้แก่ผู้อื่นและสังคม อีกทั้งยังสะท้อนให้เห็นความสามารถของผู้หญิงในทุกช่วงวัย และการสืบทอดอุดมการณ์ความเป็นหญิงผ่านแนวทางเหล่านี้ไม่เพียงแต่ช่วยส่งเสริมการทำความเข้าใจและการยอมรับคุณค่าของผู้หญิงในสังคมเท่านั้น แต่ยังเป็นการสร้างพื้นฐานที่แข็งแกร่งสำหรับการพัฒนาสังคมที่มีความเท่าเทียมทางเพศได้

สรุปผล : นวนิยายของนิพนธ์ เทียงธรรม ย่อมทำหน้าที่ในการสร้างแบบอย่างที่ดีให้คนในสังคมเลียนแบบและทำความดีต่อสังคม และการตักเตือนหรือปลูกฝังให้คนเห็นคุณลักษณะของความเป็นผู้หญิงที่ดี ส่วนแนวทางสืบทอดอุดมการณ์ความเป็นหญิงมีความสำคัญต่อการพัฒนาและทัศนคติของบุคคลในสังคม และแนวทางเหล่านี้ช่วยสืบทอดคุณค่าของผู้หญิงที่ทำประโยชน์ให้ผู้อื่นและสังคม

คำสำคัญ: การสืบทอด; อุดมการณ์; ความเป็นหญิง

บทนำ

นวนิยายเป็นวรรณกรรมประเภทหนึ่งที่มีความนิยมเป็นอย่างมาก อีกทั้งยังถือเป็นวรรณกรรมประเภทหนึ่งที่สามารถสะท้อนให้เห็นสภาพสังคมและวัฒนธรรมต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน โดยผ่านการนำเสนอทัศนคติและมุมมองของผู้เขียน

จากการศึกษาเบื้องต้นพบว่า นวนิยายของนิพนธ์ เทียงธรรม นักเขียนเจ้าของนามปากกา จุฬามณี เฟื่องนคร (จุฬามณี (นิพนธ์ เทียงธรรม). 2556, 2560, 2563) และ ขอนตะวัน เป็นนักเขียนชาวไทยคนหนึ่งถ่ายทอดเรื่องราวของนวนิยายประเภทภาพสะท้อนสังคมและ “สารทางอุดมการณ์” ได้ดีมาก ดังที่ อัครวินท์ ทบด้าน สุภาวดี เพชรเกตุ และชฎานิน บุญสงค์ศักดิ์ (2565) กล่าวว่า นิพนธ์ เทียงธรรม (เฟื่องนคร (นิพนธ์ เทียงธรรม). 2558) มีนามปากกาที่ชื่อ “จุฬามณี” “เฟื่องนคร” และ “ขอนแก่นวัน” เป็นนักเขียนไทยที่มีพื้นเพเป็นชาวนครสวรรค์ วรรณกรรมที่มีชื่อเสียงของนิพนธ์ เทียงธรรม มีอยู่จำนวนมาก เช่น นวนิยายเรื่อง ซิงซัง สุดแค้นแสนรัก หุ่นเสนาหา วาสนารัก กรงกรรม เป็นต้น โดยผลงานที่มีชื่อเสียงได้รับการนำไปดัดแปลงเป็นบทโทรทัศน์ ทั้งสุดแค้นแสนรัก กรงกรรม และหุ่นเสนาหา เป็นต้น ซึ่งถ่ายทอดเรื่องราวต่าง ๆ ผ่านสถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 ผลงานของนิพนธ์ เทียงธรรม จึงนำเสนอให้เห็นบรรยากาศ ตลอดจนบริบททางสังคมในจังหวัดนครสวรรค์มาเป็นพื้นฐานในการดำเนินเรื่อง ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าผลงานของนิพนธ์ เทียงธรรม สามารถสะท้อนให้เห็นวิถีชีวิต วัฒนธรรมประเพณี ความรัก ครอบครัว และปัญหาสังคมภายในประเทศไทยได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ นิพนธ์ เทียงธรรม ได้รับรางวัลอย่างต่อเนื่อง

กล่าวได้ว่านวนิยายของนิพนธ์ เทียงธรรม ถือเป็นวรรณกรรมประเภทหนึ่งทั้งที่มีคุณค่าในการถ่ายทอดอุดมการณ์และได้รับความสนใจ อุดมการณ์ที่สื่อผ่านเนื้อหาในนวนิยายของนิพนธ์ เทียงธรรม มีอิทธิพลต่อความคิด พฤติกรรมของผู้อ่าน เพื่อให้เลียนแบบจนกลายเป็นผู้ที่ทำความดีต่อสังคม และเพื่อตักเตือนหรือปลูกฝังให้ผู้อ่านหรือคนในสังคมเห็นคุณลักษณะหรือคุณสมบัติของอุดมการณ์ความเป็นผู้หญิงที่ดีในสังคมไทย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นได้ว่านวนิยายของนิพนธ์ เทียงธรรม จึงเป็นวรรณกรรมประเภทหนึ่งที่สื่ออุดมการณ์ความเป็นหญิงในบริบทของสังคมไทยได้อย่างชัดเจน

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยในฐานะชาวต่างประเทศที่ศึกษาสาขาวิชาการศึกษาภาษาไทยเป็นภาษาที่สองจึงสนใจศึกษางานวิจัยเรื่อง การสืบทอดอุดมการณ์ความเป็นหญิงในนวนิยายของ นิพนธ์ เทียงธรรม ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการสืบทอดอุดมการณ์ความเป็นหญิงในนวนิยายของนิพนธ์ เทียงธรรม ซึ่งเป็นข้อมูลความรู้ความเข้าใจที่มีประโยชน์แก่ผู้สนใจศึกษาสังคมไทยต่อไป โดยเฉพาะอุดมการณ์ความเป็นหญิง อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมการทำความเข้าใจและการยอมรับคุณค่าของผู้หญิงในสังคม จนกระทั่งปรับเปลี่ยนความคิดหรือทัศนคติของตนในการยอมรับอุดมการณ์ความเป็นหญิง

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อวิเคราะห์การสืบทอดอุดมการณ์ความเป็นหญิงในนวนิยายของ นิพนธ์ เทียงธรรม

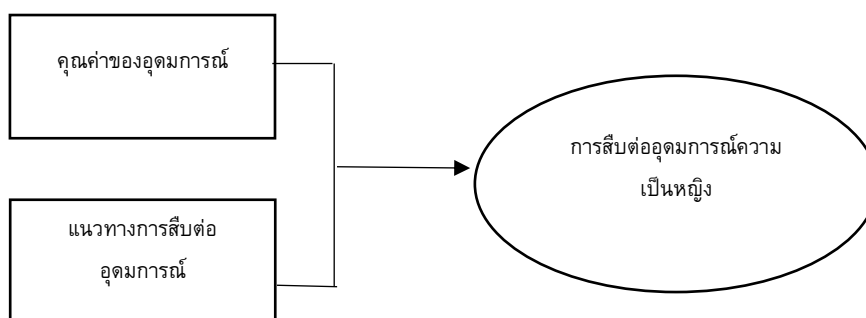
การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดที่เกี่ยวกับ อุดมการณ์ความเป็นหญิง โดยเฉพาะแนวคิดที่เกี่ยวกับสตรีนิยม เนื่องจากเมื่อนำทฤษฎีสตรีนิยมมาศึกษาวรรณกรรมผ่านตัวละครหญิงจะช่วยให้ผู้อ่านเห็นภาพของงานวรรณกรรมได้อย่างลุ่มลึกมากยิ่งขึ้น ดังที่นักวิชาการทางด้านวรรณกรรมวิจารณ์หลายท่านได้กล่าวไว้ว่า “วรรณกรรมนั้นเป็นภาพสะท้อนสังคม” ผู้อ่านสามารถรับรู้ เข้าใจสังคมผ่านวรรณกรรมร่วมสมัยได้อย่างลึกซึ้ง (อรจิรา อัจฉริยไพบุลย์, 2560)

อมร เอี่ยมตาล (2559) ศึกษาวิจัยเรื่อง “การนำเสนอแนวทางการสืบทอดอุดมการณ์เพื่อการพัฒนามนุษย์จากเพลงไทยสากลเชิงประวัติศาสตร์สังคม: กรณีศึกษาบทร้องเพลงของวงดนตรีสุนทราภรณ์” พบว่า แนวทางการสืบทอดอุดมการณ์เพื่อการพัฒนามนุษย์จากบทร้องเพลงสุนทราภรณ์ พบว่ามีความจำเป็นที่ต้องสืบทอดในรูปแบบการศึกษาทั้งในระบบ นอกกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยผ่านหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอน

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยตามทฤษฎีการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และการวิเคราะห์ตัวบทนวนิยาย (Textual Analysis) ของ นิพนธ์ เทียงธรรม

1. แหล่งข้อมูล

ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากนวนิยายของ นิพนธ์ เทียงธรรม โดยเลือกเฉพาะนวนิยายที่มีเนื้อหาที่สื่ออุดมการณ์ความเป็นหญิงจำนวน 4 เรื่อง เนื่องจากนวนิยายทั้ง 4 เรื่องได้สะท้อนให้เห็นความเป็นหญิงกับอุดมการณ์ในสังคมไทยอย่างชัดเจน และผู้วิจัยสรุปผลและนำเสนอผลการศึกษาวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) อย่างไรก็ตาม นวนิยายจำนวน 4 เล่มที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัยเรื่องนี้ที่จะศึกษา ได้แก่

- 1) ชิงชัง
- 2) องค์การบริหารส่วนหัวใจ
- 3) วาสนารัก
- 4) กรงกรรม

2. เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

งานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และการวิเคราะห์ตัวบทนวนิยาย (Textual Analysis) ของ นิพนธ์ เทียงธรรม

3. การเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลในนวนิยายของ นิพนธ์ เทียงธรรม โดยมีเนื้อหาที่สื่ออุดมการณ์ความเป็นหญิง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์การสืบทอดและการสืบทอดอุดมการณ์ในนวนิยายของ นิพนธ์ เทียงธรรม โดยสรุปผลและนำเสนอผลการศึกษาวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์การสืบทอดอุดมการณ์ความเป็นหญิงในนวนิยายของ นิพนธ์ เทียงธรรม พบใน 2 ประการ ได้แก่ คุณค่าของอุดมการณ์ความเป็นหญิงที่มีต่อสังคม และแนวทางการสืบทอดอุดมการณ์ความเป็นหญิง ดังนี้

1. คุณค่าของอุดมการณ์ความเป็นหญิงที่มีต่อสังคม พบว่า คุณค่าของอุดมการณ์ต่าง ๆ ที่มีผลต่อสังคมเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการสืบทอดอุดมการณ์ในนวนิยาย และผู้วิจัยเห็นว่าคุณค่าของอุดมการณ์ความเป็นหญิงต่าง ๆ ที่มีต่อสังคมในนวนิยายนั้นประกอบด้วย คุณค่าด้านการเป็นตัวอย่างของผู้มีความกตัญญู และคุณค่าด้านการเป็นตัวอย่างของผู้ครองชีวิตเรียบง่าย เป็นต้น อย่างไรก็ตาม อุดมการณ์ความเป็นหญิงดังกล่าวอันมีคุณค่าที่สูงมาก เช่น ในด้านการเป็นตัวอย่างของผู้มีความกตัญญูสะท้อนให้เห็นผู้หญิงในสังคมไทยจะเป็นผู้ที่กตัญญูต่อพ่อแม่ ให้ความเคารพ เชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพ่อแม่ด้วยความเต็มใจ รู้จักช่วยเหลือพ่อแม่ ไม่สร้างความวุ่นวายให้แก่พ่อแม่ อีกทั้งสิ่งที่สำคัญคือพวกเขาปฏิบัติตนเป็นคนดีของสังคม ดังนั้น คุณค่าของอุดมการณ์ความเป็นหญิงที่มีต่อสังคม คือ การตกเตือนหรือปลูกฝังให้ผู้หญิงในสังคมไทยมีความกตัญญูต่อพ่อแม่และให้ความช่วยเหลือพ่อแม่ตลอดเวลา เนื่องจากพ่อแม่เป็นผู้ให้กำเนิดและเลี้ยงดูพวกเขามาด้วยความเหน็ดเหนื่อย ลูกหลานที่ดีจึงต้องทำหน้าที่ในการกตัญญูต่อพ่อแม่ให้เต็มที่ ในฐานะลูกที่ดีควรให้พ่อแม่มีความสุขทั้งกายและใจ อย่างไรก็ตาม การที่กตัญญูต่อพ่อแม่ก็มีหลากหลายวิธี ดังนั้น คุณค่าของอุดมการณ์ความเป็นหญิงในสังคมไทยจะตกเตือนและปลูกฝังให้ลูกเป็นคนดีตลอดไป และพื้นฐานหลักในการเป็นคนดีก็คือควรทำหน้าที่ในการกตัญญูต่อพ่อแม่ด้วยวิธีการต่าง ๆ นอกจากนี้ ผู้เขียนยังพยายามสื่อให้เห็นถึงคุณค่าอันสูงสุดของความเป็นผู้หญิงที่ดีของสังคมไทยอย่างชัดเจน ดังตัวอย่างในนวนิยายของ นิพนธ์ เทียงธรรม

นวนิยายเรื่อง ชิงชัง กล่าวถึง ลูกสาวทุกคนในครอบครัวของผู้ใหญ่แก้วย่อมเป็นผู้มีความกตัญญูต่อพ่อแม่ ย่อมที่สะท้อนถึงความสำคัญของความกตัญญูและความเป็นตัวอย่างของลูกหลานต่อพ่อแม่ในสังคมไทย นอกจากนี้ในนวนิยายยังกล่าวถึงลูกสาวทุกคนจะแสดงความรักและความเคารพต่อพ่อแม่อย่างไม่มีเงื่อนไขใด ๆ พวกเขาจะเสียสละเวลาและพยายามทุ่มเทให้การดูแลพ่อแม่ในทุกสถานการณ์ ไม่ว่าจะเป็นการอยู่ใกล้ชิดในชีวิตประจำวัน เมื่อพ่อแม่ไม่สบายจะพาพ่อแม่ไปรักษาโรคที่โรงพยาบาลอย่างทันด่วนด้วยความห่วงใยและความรักอย่างไม่มีเงื่อนไข และเมื่อพ่อแม่เสียชีวิตไปก็จะปฏิบัติตามประเพณีไทยในการจัดงานศพให้กับพ่อแม่อย่างเป็นที่เคารพนับถือ ดังตัวอย่าง

“คุณอิมว่าอย่างไร” หมอเร่ร่อนหันไปหาเจ้าของไข้

“คุยกับน้อง ๆ แล้ว ทุกคนอยากให้แม่ได้รักษาตัว ถ้าจะต้องตายก็อยากให้ช้ากว่านี้” ...

ในสีหน้าของคนเป็นลูก บอกให้รู้ว่า ยากที่จะตัดสินใจ...

เมื่อออกจากโรงพยาบาล รถเก๋งสีดำ คันใหญ่ ก็พาอิมมุ่งหน้าไปที่ร้านบังกอร์ เพื่อบอกเล่าและปรึกษา

“ที่จะพาแม่ไปกรุงเทพ ติดต่ออารีด้วยนะว่าคุณซาลาซจะเป็นคนพามาแม่กับพี่ไป...ให้ไปรอที่ศิริราช พรุ่งนี้เช้า”

(ชิงชิง, 2556, น. 515-516)

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่า คุณค่าของอุดมการณ์ความเป็นหญิงที่มีต่อสังคมในด้านการเป็นตัวอย่างของผู้มีความกตัญญูคือ ผู้อ่านจะได้เห็นถึงความสำคัญของความกตัญญูและการเป็นตัวอย่างของลูกหลานต่อพ่อแม่ในสังคมไทย และเรื่องราวดังกล่าวอาจเป็นแรงบันดาลใจให้กับผู้อ่านในการเรียนรู้และปฏิบัติตามพฤติกรรมดี ๆ เหล่านี้ในชีวิตประจำวันของตนเองและครอบครัว นอกจากนี้ ผู้เขียนยังเน้นที่จะตักเตือน รวมถึงปลุกฝังให้ลูกสาวทุกคนมีความกตัญญูต่อพ่อแม่ และให้ความช่วยเหลือพ่อแม่ตลอดเวลา เนื่องจากพ่อแม่เป็นผู้ให้กำเนิดและเลี้ยงดูพวกเขามาด้วยความเหน็ดเหนื่อย ลูกหลานที่ดีจึงต้องทำหน้าที่ในการกตัญญูต่อพ่อแม่ให้เต็มที่ ในฐานะลูกที่ดีควรให้พ่อแม่มีความสุขและสบายใจ อย่างไรก็ตาม การที่กตัญญูต่อแม่นั้นก็มีหลากหลายวิธี เช่น การที่ลูกหลานอยู่ใกล้ซัดกับพ่อแม่ การหาอาหารให้พ่อแม่รับประทาน การซื้อสิ่งของที่ท่านต้องการ หรือการพาท่านไปรักษาอย่างทันเวลาที่เมื่อท่านเจ็บป่วย เพื่อให้พ่อแม่สบายใจและมั่นใจว่าลูกหลานของพวกเขาก็ยังสนใจและอยู่ใกล้ตัวเองอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้ เราสามารถเห็นได้ว่า การที่เป็นลูกที่ดีได้หมายความว่าต้องทำตามคำสั่งของพ่อแม่อย่างเดียว แต่เป็นการเรียนรู้ในการเป็นคนดีโดยการสนับสนุนและดูแลพ่อแม่ในทุก ๆ สถานการณ์ ดังนั้น คุณค่าของอุดมการณ์ความเป็นหญิงที่มีต่อสังคมในด้านการเป็นตัวอย่างของผู้มีความกตัญญูก็คือการตักเตือนและปลุกฝังให้เห็นคุณค่าของการเอื้อเฟื้อและการกตัญญูต่อพ่อแม่ผ่านการดูแลและการให้ความสนใจอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ นวนิยายเรื่อง วาสนารัก ยังกล่าวถึง ตัวละครที่ชื่อพรรณชาติโรคร้าย ซึ่งเป็นโรคที่ไม่สามารถรักษาหายได้ เธอจึงไม่กล้ากลับไปเยี่ยมพ่อแม่ เนื่องจากไม่อยากให้พ่อแม่เป็นทุกข์ สำหรับเหตุผลที่เธอติดโรคร้ายก็เพราะว่าทำงานหนัก ชีวิตของเธอมีแต่งาน เงิน และชื่อเสียงที่ต้องการรักษา อย่างไรก็ตาม การที่เธอไม่กล้าบอกพ่อแม่ก็เพื่อหลีกเลี่ยงความกังวลว่าหลังจากเธอไม่อยู่ในโลกนี้แล้ว จะขอใช้หรือตอบแทนบุญคุณของพ่อแม่ได้อย่างไร สำหรับการกระทำของพรรณชาติก็แสดงให้เห็นถึงคุณค่าของอุดมการณ์ความเป็นหญิงที่มีต่อสังคมในด้านการเป็นตัวอย่างของผู้มีความกตัญญูเพื่อไม่ให้พ่อแม่เป็นห่วงตนเอง ดังตัวอย่าง

“ซา ลูกมาหาพี่หน่อย”

“มีอะไรหรือคะ” พรรณชาติลูกเดินมาหยุดอยู่ที่ข้างเตียง...นฤนารถยักมือข้างซ้ายไปจับมือของพรรณชาติไว้แล้วพูดว่า

“พี่ว่าเราต้องบอกพ่อแม่ให้รู้ อย่าเก็บเรื่องนี้ไว้แค่พวกเรา...”

“แต่พ่อแม่จะเป็นทุกข์”

“ข้าหรือเรื่อก็ต้องทุกข์ พี่เชื่อว่าทั้งอายุพิณและอามิงขวัญรับมือกับความทุกข์ได้อย่างแน่นอน บอกไปเถอะ...เพราะอย่างไรเราก็ปิดเขาไม่ได้นานหรอก ช่วงที่รักษาตัว กำลังใจจากคนที่รักเราลำคัญที่สุดนะซา”

พรรณชาติน้ำตาไหลออกมา หลายเดือนแล้วที่เธอไม่ได้กลับบ้านไปเยี่ยมพ่อแม่...ชีวิตของเธอหายใจเข้าออกมีแต่งาน เงิน และชื่อเสียงที่ต้องการรักษาไว้ให้นานที่สุดเพียงเท่านั้น

(วาสนารัก, 2563, น. 604)

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นถึงคุณค่าของอุดมการณ์ความเป็นหญิงที่มีต่อสังคมในด้านการเป็นตัวอย่างของผู้มีความกตัญญูต่อพ่อแม่ผ่านพฤติกรรมของตัวละครที่ชื่อพรรณชาติ เธอพยายามที่จะไม่สร้างความทุกข์ให้แก่พ่อ

แม่ เพื่อให้พวกเขาสามารถดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขและสงบเรียบร้อยได้ตามปกติ ด้วยเหตุนี้ เพื่อน ๆ และคนในชุมชนมักมองเห็นพรธนาเป็นตัวแทนของคุณค่าทางจริยธรรมในการที่เธอมีความกตัญญูต่อพ่อแม่ ซึ่งเป็นแรงบันดาลใจและการกระตุ้นให้ผู้อ่านนวนิยายมองเห็นความสำคัญของการรับผิดชอบและความเอื้อเฟื้อในชีวิตประจำวันได้ดียิ่งขึ้นด้วย ซึ่งเป็นสิ่งที่มีคุณค่ามากเพื่อสร้างสังคมที่เข้มแข็งและเติบโตอย่างยั่งยืนไป ดังนั้น นวนิยายของ นิพนธ์ เทียงธรรม ก็ย่อมมีคุณค่าของอุดมการณ์ความเป็นหญิงที่มีต่อสังคมในด้านการเป็นตัวอย่างของผู้มีความกตัญญู โดยเรื่องราวที่มีตัวละครหญิงเป็นตัวนำที่จะสร้างแรงบันดาลใจของผู้หญิงในสังคมได้อย่างชัดเจน ซึ่งเป็นแรงบันดาลใจที่สำคัญในการสร้างสังคมที่มีความสุขและเข้มแข็งขึ้นในอนาคตผ่านการบรรยายของเรื่องราวที่เกี่ยวกับการเป็นตัวอย่างที่ดีของลูกหลานต่อพ่อแม่และผู้อื่น โดยผู้เขียนสามารถสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้อ่านในการเรียนรู้และตระหนักถึงความสำคัญของคุณค่าในชีวิตประจำวันของสังคม การเสนอเรื่องราวเช่นนี้อาจเป็นการให้ความสำคัญกับความรู้สึกและความเข้าใจระหว่างกันและกัน การเรียนรู้จากตัวอย่างของตัวละครในนวนิยายเหล่านั้นสามารถช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการให้ความใส่ใจต่อครอบครัวและสังคมได้อย่างชัดเจน อีกทั้งการผ่านการเรียนรู้และตระหนักถึงคุณค่าของการเป็นตัวอย่างที่ดีต่อพ่อแม่ผ่านนวนิยายของ นิพนธ์ เทียงธรรม ยังอาจจะเป็แรงบันดาลใจให้กับผู้อ่านในการสืบทอดคุณค่าในชีวิตประจำวันของสังคมในวัยหนุ่มสาว ดังนั้น คุณค่าด้านการเป็นตัวอย่างของผู้มีความกตัญญูมีความสำคัญอย่างมากในการส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองของสังคม

จึงสรุปได้ว่า คุณค่าของอุดมการณ์ความเป็นหญิงที่มีต่อสังคม พบว่า คุณค่าหลักที่ปรากฏในนวนิยายของ นิพนธ์ เทียงธรรม คือ การสร้างแบบอย่างที่ดีให้แก่คนในสังคมเพื่อให้พวกเขาสามารถเลียนแบบและกลายเป็นผู้ที่ทำความดีต่อสังคม อีกทั้งยังมีอีกหนึ่งคุณค่าคือการตักเตือนหรือปลุกฝังให้คนในสังคมเห็นและเข้าใจคุณลักษณะหรือคุณสมบัติของความเป็นผู้หญิงที่ดี สำหรับการสร้างแบบอย่างที่ดีให้แก่คนในสังคมมีความสำคัญอย่างยิ่ง นอกจากนี้ คุณค่าทางด้านการสร้างแบบอย่างและการปลุกฝังคุณค่าที่ดีในสังคมจึงมีบทบาทสำคัญในการสร้างสังคมที่เป็นมิตรต่อกัน ซึ่งทั้งสองคุณค่านี้นี้มีส่วนช่วยในการสร้างสังคมที่มีความสุขและเต็มไปด้วยความเป็นธรรม

2. แนวทางการสืบทอดอุดมการณ์ความเป็นหญิง พบว่า อุดมการณ์ความเป็นหญิงที่ดีของสังคมไทยประกอบด้วยอุดมการณ์ความเป็นแม่ที่ดี อุดมการณ์ความเป็นลูกสาวที่ดี อุดมการณ์ความเป็นภรรยาที่ดี และอุดมการณ์ความเป็นผู้หญิงที่ดี ส่วนคุณค่าของอุดมการณ์ความเป็นหญิงที่มีต่อสังคมที่ปรากฏในนวนิยายของ นิพนธ์ เทียงธรรม ถือเป็นคุณค่าที่สามารถทำให้สังคมมนุษย์เต็มไปด้วยความสุข ดังนั้นในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคมมีหน้าที่ในการสืบทอดอุดมการณ์ความเป็นหญิงดังกล่าว และแนวทางในการสืบทอดมีหลากหลาย ผู้วิจัยจึงได้สรุปเป็น 3 ประการ ได้แก่ การสืบทอดผ่านการสั่งสอนของพ่อแม่ การสืบทอดผ่านการศึกษาในโรงเรียน และการสืบทอดผ่านสื่อสังคมออนไลน์ โดยมีรายละเอียดต่อไปนี้

1) การสืบทอดผ่านการสั่งสอนของพ่อแม่ พบว่า

การสั่งสอนเป็นหนึ่งในวิธีที่สืบทอดอุดมการณ์ความเป็นหญิงจากบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่ง โดยเฉพาะผู้ใหญ่ที่มีอิทธิพลเป็นอย่างมากในชีวิตของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง นั่นคือ พ่อแม่ สำหรับการสั่งสอนของพ่อแม่นั้นก็ย่อมให้ลูกเติบโตเป็นผู้มีประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ ไม่สร้างความวุ่นวายแก่ผู้อื่น อย่างไรก็ตาม อุดมการณ์ความเป็นหญิงที่ปรากฏในนวนิยายของนิพนธ์ เทียงธรรม เป็นอุดมการณ์ที่มีคุณค่าต่อการดำเนินชีวิตของเยาวชน โดยเฉพาะเยาวชนในปัจจุบันมีปัญหามากทั้งในด้านขาดความรัก ความอบอุ่น พ่อแม่ไม่ให้ความสนใจแก่ลูก และถูกพ่อแม่ทอดทิ้ง เป็นต้น จนทำให้เด็กมีปัญหาทางจิตใจ ไม่สามารถมองเห็นอุดมการณ์ที่ดีของสังคม ยิ่งเด็กผู้หญิงยิ่ง

แยกไม่ออกทั้งอุดมการณ์ที่ดีและไม่ดีมีลักษณะอย่างไร ดังนั้นสังคมจึงต้องการพ่อแม่เป็นผู้สั่งสอนลูกโดยเฉพาะลูกผู้หญิงให้คุ้นเคยกับคุณลักษณะของอุดมการณ์ความเป็นหญิงที่ดี

การสืบทอดอุดมการณ์ความเป็นหญิงยังเป็นกระบวนการที่สำคัญในการสร้างสังคมที่มีความเชื่อมั่นและความเข้มแข็งขึ้นไปอีกขั้น และมีหลายแง่มุมในการสืบทอดอุดมการณ์ความเป็นหญิง โดยเฉพาะในด้านการสืบทอดผ่านการสั่งสอนของพ่อแม่ที่เป็นแบบอย่างที่ดีสามารถมีผลกระทบที่จะทำให้เยาวชนและผู้ใหญ่เรียนรู้และยอมรับค่านิยมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความเป็นผู้หญิง ตัวอย่างเช่น การสืบทอดอุดมการณ์ความเป็นหญิงผ่านการสั่งสอนของพ่อแม่สามารถทำได้โดยการเป็นตัวอย่างที่มีความกตัญญูต่อพ่อแม่ ครู และผู้อื่น อย่างไรก็ตาม สำหรับนวนิยายเรื่อง องค์การบริหารส่วนหัวใจ กล่าวถึง ตัวละครที่เรียกแทนตัวเอง “ฉัน” เป็นตัวอย่างของผู้มีความกตัญญูต่อพ่อแม่ ตัวอย่างเช่น เมื่อพ่อแม่ไม่สบายก็ต้องพาไปโรงพยาบาลเพื่อให้แพทย์รักษา การที่อยู่ใกล้ชิดกับพ่อแม่ การหาอาหารให้พ่อแม่รับประทาน หรือการซื้อสิ่งของที่ท่านต้องการ เป็นต้น สำหรับพฤติกรรมของตัวละครแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของความกตัญญูและการดูแลต่อพ่อแม่ ดังนั้น การที่ “ฉัน” ในนวนิยายนี้ทำหน้าที่ในการสั่งสอนลูกของตนเองให้มีความกตัญญูต่อพ่อแม่ ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญที่ช่วยสร้างความรับผิดชอบที่สูงให้แก่ผู้อ่านในขณะเดียวกัน ดังตัวอย่าง

“หนูยังไม่ได้คิดอะไรกับใครทั้งนั้นแหละ ตอนนี้นึกอย่างเดียวว่าจะกลับไปอยู่กรุงเทพฯ ได้อย่างไร”

“แกเลิกฝันไปเลย พรุ่งนี้แกต้องมาช่วยฉันทำงานที่ร้าน นั่งทำบัญชีก่อน ต่อไปแกจะต้องมาอยู่แทนฉัน และฉันจะไปดูแลย่าเอง”

“แต่หนูไม่อยากเป็นแม่ค้านะคะ” ดวงเดือนเริ่มเสียงอ่อนลง

“แต่แกก็โตมาด้วยเงินแม่ค้านี่แหละ ที่เอาไปล้างผลาญสุขสบายในกรุงเทพมหานครา เกือบสิบปี ก็เงินแม่ค้าทั้งนั้น ถ้าวุฒิการศึกษาที่แกมีอยู่ไม่สามารถทำให้มีงานขึ้นได้ ก็ต้องมาเป็นแม่ค้า โอเค”

(องค์การบริหารส่วนหัวใจ, 2558, น. 54)

ซึ่งสอดคล้องกับตัวอย่างในนวนิยาย เรื่อง กรงกรรม ที่ว่า

“จำ แม่ได้ยืนฉันเนอะ ฉันมาแล้วแม่ วันนี้พอรู้ว่าแม่ไม่สบาย ฉันก็รีบมาเลย มาคราวนี้ฉันไม่มีเสื้อมาฝากแม่นะ ฉันรีบนะ แต่มาคราวหน้า ฉันจะหาผ้าดอก ๆ ที่แม่ชอบมาฝากแม่นะ”

“ตอนนั้นแม่ที่หลับตาอยู่มีน้ำตาไหลลงมาจากทางตา บอกให้รู้ว่าจะรับรู้ทุกถ้อยคำที่ลูกสาวพูดด้วย”

“เฮอ”

“จำ แม่ แม่จะเอาอะไร แม่อยากได้อะไร แม่บอกฉันได้เลยนะ”

“อูเออไอ้ออกกันอีฮึนะ แอ้อออัน” ‘ดูแลไอ้ปอกมันดี ๆ นะ’

“จำ แม่ ฉันจะดูแลมันอย่างดีเลย แม่ไม่ต้องห่วงนะ ตอนนี้นฉันไม่ได้อยู่ตามลแล้วนะ แม่ฉันย้ายมาอยู่ชุมแสงแล้ว ฉันมีงานมีการทำเป็นหลักแหล่งแล้วนะ แม่ ฉันเอาเงินวิชาการทำขนมที่แม่สอนฉันตั้งแต่ฉันเป็นเด็กไปทำมาหากินแล้วนะ แม่ ใครกินขนมฝีมือฉันก็บอกว่าอร่อยกันทั้งนั้นเลย” เรณูพูดไปทั้งที่น้ำตาไหลออกแถมไป แต่ถึงกระนั้นน้ำเสียงก็ไม่สิ้นเครือให้คนเป็นแม่รู้ว่าใจของตนนั้นกำลังจะขาดตามกันไป

(กรงกรรม, 2560, น. 106)

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นแนวทางการสืบทอดอุดมการณ์ความเป็นหญิงในด้านการแสดงความกตัญญูต่อพ่อแม่ผ่านการสั่งสอน (พฤติกรรม) ของพ่อแม่สามารถทำได้ 3 ประการ ได้แก่ 1) พ่อแม่สามารถเป็นตัวอย่างที่ดีในการแสดงความเป็นหญิงที่มีความเป็นกตัญญูอย่างเห็นได้ชัด โดยแสดงพฤติกรรมที่เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติต่อพ่อแม่ ครูและผู้อื่นในทุกกรณี ซึ่งจะทำให้ลูกได้เรียนรู้และนำไปใช้ต่อไปในชีวิตประจำวัน 2) พ่อแม่สามารถให้คำแนะนำให้ลูกเข้าใจถึงความสำคัญของการแสดงความกตัญญูต่อพ่อแม่ ครูและผู้อื่น และสอนให้เข้าใจถึงบทบาทและหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบต่อพ่อแม่และสังคม 3) พ่อแม่สามารถสั่งสอนให้ลูกทราบว่า ความเป็นหญิงที่เป็นผู้มีความกตัญญูจะต้องไม่ได้รับการสนับสนุนเพียงแคในด้านการกระทำเท่านั้น แต่ยังต้องสนับสนุนในด้านจิตใจ อารมณ์ และความคิดเชิงบวก เป็นต้น ด้วยการทำตามแนวทางเหล่านี้ ลูกผู้หญิงจึงสามารถเรียนรู้และสืบทอดอุดมการณ์ความเป็นหญิงในด้านการมีความกตัญญูได้จากพ่อแม่อย่างมีประสิทธิภาพและถูกต้องตามที่พ่อแม่ต้องการส่งเสริมให้

สำหรับแนวทางการสืบทอดอุดมการณ์ความเป็นหญิงในด้านผู้เป็นกตัญญูผ่านการสั่งสอนของพ่อแม่ นั้นต้องทำให้ลูกทราบอยู่เสมอว่า พ่อแม่เป็นผู้ที่มีบุญคุณต่อลูกอย่างมากในฐานะผู้ให้ชีวิตและเลี้ยงดูตนมาตั้งแต่เด็ก จนกระทั่งโตเป็นผู้ใหญ่ เมื่อลูกพบกับอุปสรรคหรือปัญหาที่หนัก พ่อแม่คงเป็นผู้ที่ยินดีให้ความช่วยเหลือแก่ลูกอย่างสม่ำเสมอ อีกทั้งพ่อแม่ยังเป็นผู้ที่สั่งสอนเรามาตลอด สั่งสอนให้เรามีพฤติกรรมที่เหมาะสมถูกต้อง พ่อแม่จึงเป็นผู้ยิ่งใหญ่ในการที่ให้ชีวิตแก่ลูก ดังนั้น การสั่งสอนของพ่อแม่ย่อมเป็นแนวทางหรือทางเลือกที่ดีในการสืบทอดอุดมการณ์ความเป็นหญิง เนื่องจากลูกมักเชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ หากเมื่อพ่อแม่สั่งสอนให้ลูกทราบว่า อุดมการณ์ความเป็นภรรยาที่ดีของสังคมไทยจะมีคุณสมบัติสี่ข้อ คือ การจัดดูแลงานบ้านให้เรียบร้อย การรักษาความซื่อสัตย์โดยไม่ประพฤติดนนอกใจสามี การเคารพยกย่องให้เกียรติและเชื่อฟังสามี และการช่วยเหลือสามีตลอดเวลา ลูกก็จดจำไว้ในใจ และพยายามพัฒนาตนเองตามคุณสมบัติดังกล่าวเพื่อให้ตนเองเป็นภรรยาที่ดีของสังคมไทย

ดังนั้น ผลลัพธ์ที่ดีในการสืบทอดอุดมการณ์ความเป็นหญิงในสังคมไทยจะเกิดขึ้นเมื่อพ่อแม่ทำหน้าที่เป็นตัวอย่างที่ดีในครอบครัว โดยส่งเสริมให้ลูกผู้หญิงสามารถสืบทอดอุดมการณ์ความเป็นหญิงเหล่านั้นให้ได้ ส่วนแนวทางการสืบทอดอุดมการณ์ความเป็นหญิงผ่านการสั่งสอนของพ่อแม่ รวมทั้งในด้านอุดมการณ์ความเป็นแม่ที่ดีในสังคมไทย อุดมการณ์ความเป็นลูกสาวที่ดีในสังคมไทย อุดมการณ์ความเป็นภรรยาที่ดีในสังคมไทย และอุดมการณ์ความเป็นผู้หญิงที่ดีในสังคมไทย ดังนั้น จึงสะท้อนให้เห็นว่าผู้เขียนมีจุดประสงค์ที่จะใช้ตัวละครผู้หญิงเพื่อสืบทอดอุดมการณ์ความเป็นหญิงผ่านการกระทำและพฤติกรรมของพวกเธอ ส่วนการกระทำเช่นนี้สามารถสร้างแบบอย่างที่มีผลต่อความคิดเห็นและพฤติกรรมของผู้อ่านได้โดยตรง เพราะผู้อ่านอาจจะได้รับแรงบันดาลใจหรือเห็นภาพที่ชัดเจนเกี่ยวกับประสบการณ์และความรู้สึกของผู้หญิงผ่านการอ่านเรื่องราว ซึ่งสามารถสะท้อนให้ผู้อ่านได้คิดและปฏิบัติตามพฤติกรรมของแบบอย่างนั้นได้ด้วย

2) การสืบทอดผ่านการศึกษาในโรงเรียน

โรงเรียนมีหน้าที่ในการสั่งสอนเยาวชนให้มีความรู้ต่าง ๆ ดังนั้นโรงเรียนจึงสามารถนำอุดมการณ์ความเป็นหญิงใช้แทรกในการเรียนการสอนหรือบางวิชา เช่น ในวิชาสังคมศึกษาสามารถแทรกเนื้อหาที่เกี่ยวกับอุดมการณ์ความเป็นลูกสาวที่ดีของสังคมไทย ซึ่งเป็นผู้ที่ยึดถือความกตัญญูต่อพ่อแม่ และช่วยเหลือพ่อแม่ตลอดเวลา นอกจากนี้แล้ว ครูหรืออาจารย์ก็มีหน้าที่ในการสั่งสอนให้นักเรียนผู้หญิงทราบว่า ควรทำอย่างไรถึงจะเป็นผู้หญิงที่ดี

ของสังคม ดังนั้นการสืบต่อผ่านการศึกษาในโรงเรียนเป็นแนวทางที่ดีในการสืบทอดอุดมการณ์ความเป็นหญิงที่ปรากฏในนวนิยายของ นิพนธ์ เทียงธรรม ตัวอย่างเช่น ตัวบทในนวนิยาย เรื่อง ชิงชัง ได้กล่าวถึง คนที่มีความเชื่อและศรัทธาตักตัญญูทวดที่อาจได้รับผลกระทบที่ดีในหลายด้านของชีวิต ดังตัวอย่าง

“คนกตัญญูทวดที่อย่างไรเสียทวดาย่อมคุ้มครอง...ไปเถอะกลับไปสู่ชีวิตบนโลกมนุษย์
สมความตั้งใจเมื่อไร ก็กลับมาบ้านเรา”

(ชิงชัง, 2556, น. 310)

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ทวดอาจช่วยให้คนกตัญญูทวดที่รู้สึกมั่นคงและสงบใจในสถานการณ์ที่ยากลำบาก และทวดอาจจะปกครองและดูแลช่วยเหลือชีวิตประจำวันของผู้กตัญญูทวดที่ ส่วนโรงเรียนก็สามารถนำอุดมการณ์เหล่านี้แทรกในการเรียนการสอนหรือบางวิชา เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความเข้าใจล่วงหน้าและปรับตัวในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ด้วย 2 วิธี ได้แก่ 1) การใช้วิชาการเชื่อมโยง คือ โรงเรียนสามารถนำความรู้ทางวิชาการเชื่อมกับอุดมการณ์ความเป็นหญิงต่าง ๆ รวมทั้งการแสดงความกตัญญูต่อพ่อแม่ การช่วยเหลือพ่อแม่ และการเป็นแม่ที่ดีในการดูแลลูก เป็นต้น และ 2) การใช้กิจกรรมนอกห้องเรียน คือ โรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมนอกห้องเรียนที่เกี่ยวข้องในการปลูกฝังและตักเตือนให้เห็นและเข้าใจอุดมการณ์ความเป็นหญิงเป็นอย่างดี เช่น การช่วยเหลือผู้ยากจนหรือการสนับสนุนกิจกรรมที่เน้นการช่วยเหลือ เป็นต้น ดังนั้น การนำเทคนิคหรือวิธีการเหล่านี้มาสืบทอดและสืบต่ออุดมการณ์ความเป็นหญิงผ่านการศึกษาในโรงเรียนเป็นพฤติกรรมสำคัญที่จะช่วยเสริมสร้างและปลูกฝังความเข้าใจอุดมการณ์ความเป็นหญิงให้กลุ่มนักเรียนได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้แล้ว ในขณะที่โรงเรียนจัดกิจกรรมสามารถใช้เรื่องราวหรือตัวอย่างในนวนิยายของ นิพนธ์ เทียงธรรม มาเป็นสื่อกลางในการสืบต่ออุดมการณ์ความเป็นหญิง ตัวอย่างเช่น เรื่องราวในนวนิยาย เรื่อง กรงกรรม กล่าวถึง ตัวละครที่ชื่อเรณู เป็นลูกสะใภ้คนโตของนางย้อย เมื่อเธอกับสามีย้ายไปอยู่ที่บ้านโรงสี มีสภาพที่ไม่ค่อยดี แต่เธอทำหน้าที่ของตนให้เป็นอย่างดี ซึ่งทำความสะอาดบ้านอย่างสะอาด จัดเรียงสิ่งของต่าง ๆ ให้เป็นระเบียบ ซักผ้าให้แก่สมาชิกในครอบครัว จนทำให้สมาชิกในครอบครัวเกิดความสุขสบาย ดังตัวอย่าง

บริเวณนั้นตั้งแต่ทางเดินไปจนถึงตัวเรือนทรงเพิงหมาแหงนยกพื้นสูงแค่เอวกันห้องไว้สามสี่ห้องนั้นเอี่ยมโล่งดูสบายตา...ข้าวของที่เคยระเกะระกะที่ได้ดูทีเดียว ๆ นั้นก็ถูกจัดวางเป็นระเบียบ พื้นใต้ถุนปราศจากเศษใบไม้ใบหญ้าขยะมูลฝอย พอเดินไปด้านหลังที่ต่อหลังค้าย่นมาทำเป็นครัว นางย้อยก็เห็นหม้ออะลูมิเนียมที่แขวนอยู่ตุ๋มมันเลื่อม...ถ้วยชามบนชั้นก็วางคว่ำเป็นระเบียบ ที่รอบ ๆ เตาก็เอี่ยมสะอาดไม่มีขี้เถ้า ใสสำหรับดับถ่านที่วางอยู่ติดกับบิ๊ปปี้ใส่ถ่าน รวมถึงสิ่งของเครื่องใช้ทุกอย่างนั้นก็ดูวางได้เหมาะเจาะลงตัว

(กรงกรรม, 2560, น. 61)

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นถึงอุดมการณ์ความเป็นภรรยาที่ดีในสังคมไทยในด้านการจัดดูแลงานบ้านให้เรียบร้อย ดังนั้นทางโรงเรียนสามารถนำเสนอเรื่องราวหรือตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับอุดมการณ์ความเป็นหญิงแทรกในบทเรียน เพื่อช่วยให้นักเรียนเข้าใจและรับรู้ถึงแง่มุมที่หลากหลายของอุดมการณ์ความเป็นหญิง เช่น โรงเรียนสามารถนำเรื่องราวของตัวละครเช่น “เรณู” ในภาพลักษณ์ของผู้หญิงที่ทำหน้าที่เป็นภรรยาที่ดีและทำงานที่เชี่ยวชาญในการจัดการครอบครัว โดยการทำความสะอาดบ้านและดูแลสมาชิกในครอบครัวให้เป็นระเบียบ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจถึงอุดมการณ์ความเป็นภรรยาที่ดีในด้านการจัดดูแลงานบ้านให้เรียบร้อย อีกทั้งยังช่วยสร้างแรงบันดาลใจให้กับนักเรียนทั้งหลายในการตัดสินใจที่จะเลือกทางอย่างถูกต้องในชีวิตประจำวันของ

ตนเอง ดังนั้น การศึกษาในโรงเรียนนับได้ว่าเป็นแนวทางที่มีคุณค่าและสำคัญอย่างมากในการสืบทอดมรดกวัฒนธรรมความเป็นหญิง

ดังนั้น การศึกษาในโรงเรียนถือเป็นแนวทางที่ดีในการสืบทอดมรดกวัฒนธรรมและคุณค่าของมรดกวัฒนธรรมความเป็นหญิงในสังคมไทยเพื่อการพัฒนาผู้หญิงทั่วไปให้เป็นแม่ที่ดี ภรรยาที่ดี ลูกสาวที่ดี และผู้หญิงที่ดี เนื่องจากวิชาบางวิชามีประโยชน์ในการเสริมสร้างให้เห็นความสำคัญและคุณค่าของมรดกวัฒนธรรมความเป็นหญิง อย่างไรก็ตาม การสืบทอดมรดกวัฒนธรรมความเป็นหญิงผ่านการศึกษาในโรงเรียนสามารถปรับเปลี่ยนทัศนคติของนักเรียนจนกระทั่งส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้และเข้าใจถึงบทบาทและคุณค่าของผู้หญิงในสังคมได้อย่างครอบคลุม ตัวอย่างเช่น เมื่อครูในโรงเรียนทำการปรับทัศนคติของนักเรียนผู้หญิงที่ไม่ตั้งใจเรียนและไม่เชื่อฟังคำแนะนำจากพ่อแม่ โดยใช้วิธีการต่าง ๆ ที่เหมาะสม เช่น การให้คำแนะนำ การแก้ไขพฤติกรรมหรือการเสนอตัวอย่างที่ดีของผู้หญิงที่มีบทบาทที่สำคัญในครอบครัวและสังคม นักเรียนสามารถเรียนรู้และยึดถืออุดมการณ์วัฒนธรรมความเป็นหญิงที่ดีจากพฤติกรรมของพวกเขา ซึ่งสามารถทำให้พวกเขากลายเป็นลูกสาวที่ดีและเชื่อฟังพ่อแม่ได้ด้วย ดังนั้น การศึกษาในโรงเรียนเป็นแนวทางหรือทางเลือกที่มีคุณค่าที่สุดในการสืบทอดมรดกวัฒนธรรมความเป็นหญิงที่ดีของสังคมไทย โดยผ่านทางการเรียนรู้และศึกษา นักเรียนสามารถเห็นถึงและยึดถืออุดมการณ์ที่ดีของสังคมให้คงอยู่

3) การสืบทอดผ่านสื่อสังคมออนไลน์

สื่อสังคมออนไลน์เป็นแนวทางที่สำคัญและมีความสำคัญในการสืบทอดมรดกวัฒนธรรมความเป็นหญิงในสังคมไทย เนื่องจากสื่อสังคมออนไลน์เป็นเครื่องมือที่มีอิทธิพลสำคัญในการสร้างการแรงประชาสัมพันธ์เพื่อสนับสนุนและสร้างการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเกี่ยวกับอุดมการณ์วัฒนธรรมความเป็นหญิง นอกจากนี้แล้วสื่อสังคมออนไลน์ยังเป็นพื้นที่ที่ผู้หญิงสามารถแสดงออกถึงความคิดเห็นและประสบการณ์ได้อย่างเสรี สามารถเผยแพร่ความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องราวของตนเองและมีส่วนร่วมในการสร้างสื่อที่เชื่อถือได้เกี่ยวกับเรื่องความเป็นหญิงในสังคมไทย รวมทั้งอุดมการณ์วัฒนธรรมแม่ที่ดีในสังคมไทย อุดมการณ์วัฒนธรรมลูกสาวที่ดีในสังคมไทย อุดมการณ์วัฒนธรรมภรรยาที่ดีในสังคมไทย และอุดมการณ์วัฒนธรรมผู้หญิงที่ดีในสังคมไทย ตัวอย่างเช่น ในนวนิยายของ นิพนธ์ เทียงธรรม ได้กล่าวถึง อุดมการณ์วัฒนธรรมแม่ที่ดีในสังคมไทยในด้านการดูแลลูกจะมีลักษณะเฉพาะตน เนื่องจากแม่ในสังคมวัฒนธรรมไทยเป็นผู้เสียสละ และคอยดูแลลูกในทุก ๆ ด้าน รวมทั้งในเรื่องของอาหารการกินและดูแลลูกในยามที่ลูกได้รับเจ็บป่วย และการมอบความรักและความเข้าใจต่อลูกเสมอ ซึ่งจะดูแลชีวิตความเป็นอยู่ของลูกเท่าที่ตนเองจะทำได้ แม่จึงต้องพยายามที่จะต่อสู้กับอุปสรรคทั้งหลายเพื่อดูแลสมาชิกทุกคนในครอบครัวอีกด้วย โดยเฉพาะลูกของตนเอง เมื่อลูกไม่สบายทั้งกายและจิตใจ แม่คงเป็นคนที่คอยดูแลลูก รักษาโรคให้ลูกโดยตลอด เพื่อมิให้ลูกของตนประสบปัญหาหรืออุปสรรคใดโดยเด็ดขาด แม่จึงถูกสังคมวัฒนธรรมถือเป็นผู้ที่รักลูกยิ่งกว่าชีวิตของตน ดังนั้น พวกเราสามารถนำข้อมูลเกี่ยวกับอุดมการณ์วัฒนธรรมแม่ที่ดีในสังคมไทยที่เราได้กล่าวถึงนั้นเผยแพร่ผ่านสื่อออนไลน์ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้กลุ่มผู้หญิงเห็นภาพและเข้าใจถึงคุณค่าและอุดมการณ์วัฒนธรรมแม่ที่ดีได้มากขึ้น ดังข้อมูลตัวอย่างที่ปรากฏในนวนิยายเรื่อง องค์การบริหารส่วนหัวใจ ดังตัวอย่าง

รัญญา แม่ของรัชไทย แม้จะรู้สึกเช่นนั้น แต่ก็ยังไม่โหมกกับความบ้าบอของลูกชาย รวมถึงเรื่องของแม่นั้นที่ทำให้ลูกชายต้องมัวไปเป็นเช่นนี้ เธอคิดว่าหากครั้งนี้รัชไทยปลอดภัยกลับมา เห็นทีจะต้องขายบ้านที่สามี่ซื้อไว้เพื่อพักผ่อนในยามแก่เฒ่าไปเสีย เพื่อลูกชายจะได้กลับไปมีชีวิตในแบบวิถีชีวิตในแบบวิถีชีวิตพร้อม และปลอดภัยมากกว่านี้... รัญญารีบแยกลูกชายไปรักษาที่โรงพยาบาลในกรุงเทพฯ เพื่อรอดูอาการโดยไม่ฟังคำทัดทานของผู้เป็นสามี

(องค์การบริหารส่วนหัวใจ, 2558, น. 208)

ตัวอย่างดังกล่าวกล่าวถึง รัญญา ผู้เป็นแม่ที่เต็มใจทำทุกอย่างเพื่อดูแลลูกชายที่กำลังป่วยอยู่ในโรงพยาบาล เมื่อเธอมองลูกชายที่นอนอยู่บนเตียงโรงพยาบาล ดวงตาของเธอสะท้อนความกังวลและความรักที่เข้าใจอย่างลึกซึ้ง เธอพร้อมที่จะทำทุกสิ่งทุกอย่างให้ลูก นอกจากนี้ เธอก็พยายามหาโรงพยาบาลที่เหมาะสมที่สุดเพื่อรักษาโรคของลูกที่กำลังป่วยหนักอยู่เพื่อดูแลลูกของตนให้ได้รับการดูแลที่ดีที่สุด อย่างไรก็ตาม พวกเราสามารถใช้อินเทอร์เน็ตในการเผยแพร่หรือแชร์ประสบการณ์และเรื่องราวของแม่ดังกล่าวให้กับผู้หญิงในสังคมได้นอกจากนี้ ยังสามารถใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อสร้างกลุ่มชุมชนหรือเว็บไซต์ที่เป็นแหล่งสารพัดความรู้เพื่อแบ่งปันความรู้เกี่ยวกับอุดมการณ์ความเป็นหญิงในสังคมไทย ดังนั้น ยิ่งสะท้อนให้เห็นว่าการใช้อินเทอร์เน็ตในการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับอุดมการณ์ความเป็นผู้หญิงในสังคมไทยถือเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมความเข้าใจและการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้

ดังนั้น การใช้อินเทอร์เน็ตในสื่อบุคคลความเป็นหญิงในสังคมไทยเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพที่จะส่งเสริมความเข้าใจและการยอมรับในเรื่องที่เกี่ยวกับเพศและสิทธิผู้หญิงอย่างแท้จริง อย่างไรก็ตาม การสื่อบุคคลความเป็นหญิงของสังคมไทยผ่านสื่อสังคมออนไลน์ถือเป็นแนวทางที่สะดวกและสามารถทำได้ง่ายและสะดวกที่สุด ด้วยการเผยแพร่ข้อมูลหรือข่าวสารต่าง ๆ ที่สะท้อนถึงอุดมการณ์ความเป็นหญิงในหลากหลายด้าน เช่น ความเป็นแม่ที่ดี ความเป็นภรรยาที่ดี ความเป็นลูกสาวที่ดี และความเป็นผู้หญิงที่ดี ผ่านช่องทางสื่อสังคมออนไลน์อย่างเช่น เว็บไซต์ เว็บบล็อก แพลตฟอร์มสื่อสังคมออนไลน์ และเฟซบุ๊ก เป็นต้น การใช้อินเทอร์เน็ตในการสื่อบุคคลความเป็นหญิงที่เชื่อถือได้มีผลมากต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและการรับรู้ในสังคมไทย ส่วนผู้ใหญ่หรือครูจะเป็นผู้ที่นำทางให้ลูกไปสืบค้นและศึกษาผ่านช่องทางสื่อสังคมออนไลน์ จนกระทั่งปรับเปลี่ยนความคิดหรือทัศนคติของตนในการยอมรับอุดมการณ์ความเป็นหญิง อีกทั้งการสื่อบุคคลความเป็นหญิงผ่านสื่อสังคมออนไลน์ยังเป็นแนวทางที่ใช้ให้เห็นถึงคุณค่าของอุดมการณ์ความเป็นหญิง เพื่อสื่อให้สังคมรับรู้ทั้งผู้ใหญ่และเด็ก

จากการวิจัยจึงสะท้อนให้เห็นความจำเป็นในการสื่อบุคคลความเป็นหญิงในสังคมไทยเพื่อนำเป็นข้อกำหนดวิถีชีวิตของมนุษย์ ดังนั้นแนวทางในการสื่อบุคคลความเป็นหญิงเป็นสิ่งสำคัญที่มีผลต่อการพัฒนาและทัศนคติของบุคคลในสังคม ดังนั้นแนวทางที่กล่าวถึง (การสื่อบุคคลความเป็นหญิงผ่านการส่งสอนของพ่อแม่ การสื่อบุคคลความเป็นหญิงในการศึกษาในโรงเรียน และการสื่อบุคคลความเป็นหญิงผ่านสื่อสังคมออนไลน์) สามารถนำมาใช้ในการสื่อบุคคลความเป็นหญิงในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ 1) อุดมการณ์ความเป็นแม่ที่ดีในสังคมไทย โดยสื่อบุคคลความเป็นหญิงเกี่ยวกับความเป็นแม่ที่ดี เช่น การมีความเข้าใจและคอยสนับสนุนลูก การส่งสอนและการร่วมแก้ไขปัญหาให้ลูก เป็นต้น 2) อุดมการณ์ความเป็นลูกสาวที่ดีในสังคมไทย โดยสื่อบุคคลความเป็นหญิงเกี่ยวกับความเป็นลูกสาวที่ดี เช่น การยึดถือความกตัญญูต่อพ่อแม่ และการช่วยเหลือพ่อแม่ เป็นต้น 3) อุดมการณ์ความเป็นภรรยาที่ดีในสังคมไทย โดยสื่อบุคคลความเป็นหญิงเกี่ยวกับความเป็นภรรยาที่ดี เช่น การช่วยเหลือสามี การรักความซื่อสัตย์โดยไม่ประพฤติดนนอกใจสามี และการจัดดูแลงานบ้านให้เรียบร้อย เป็นต้น 4) อุดมการณ์ความเป็นผู้หญิงที่ดีในสังคมไทย โดยสื่อบุคคลความเป็นหญิงเกี่ยวกับความเป็นผู้หญิงที่ดี เช่น การมีน้ำใจให้ความช่วยเหลือแก่ผู้อื่น และการรักษาคำพูดต่อผู้อื่น เป็นต้น ดังนั้นสื่อบุคคลความเป็นหญิงในสังคมไทยเหล่านี้มีผลกระทบที่ทำให้บุคคลพัฒนาศักยภาพและมีทัศนคติที่เต็มเปี่ยมด้วยคุณค่าทางเพศที่มีประโยชน์ต่อสังคมได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้แล้ว การสื่อบุคคลความเป็นหญิงผ่านแนวทางเหล่านี้ไม่เพียงแต่ช่วยส่งเสริมการทำความเข้าใจและการ

ยอมรับคุณค่าของผู้หญิงในสังคมเท่านั้น แต่ยังเป็นการสร้างพื้นฐานที่แข็งแกร่งสำหรับการพัฒนาสังคมที่มีความเท่าเทียมและความเป็นธรรมทางเพศได้อย่างยั่งยืน อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยครั้งนี้ยังมีความสำคัญต่อผู้อ่านคือสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของมนุษย์ในด้านความเป็นหญิงที่ดีของสังคมไทย ซึ่งการสืบต่ออุดมการณ์อันดีงามของความเป็นหญิงในสังคมไทยจะส่งผลให้สังคมไทยเป็นสังคมที่งดงาม

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์การสืบต่ออุดมการณ์ความเป็นหญิงในนวนิยายของ นิพนธ์ เทียงธรรม พบว่า แนวทางการสืบต่ออุดมการณ์ความเป็นหญิงที่ปรากฏในนวนิยายของ นิพนธ์ เทียงธรรม ประกอบด้วย การสืบต่อผ่านการสั่งสอนของพ่อแม่ การสืบต่อผ่านการศึกษานในโรงเรียน และการสืบต่อผ่านสื่อสังคมออนไลน์ สำหรับวิธีการหรือแนวทางในการสืบต่ออุดมการณ์ดังกล่าวย่อมสามารถปรับเปลี่ยนทัศนคติของนักเรียน และทำให้เห็นคุณค่าของอุดมการณ์ความเป็นหญิงอย่างชัดเจน จนกระทั่งได้มีการเผยแพร่อุดมการณ์เหล่านี้ให้กับสังคมไทยอย่างหลากหลายมากยิ่งขึ้น และจากแนวทางการศึกษายังสะท้อนให้เห็นว่าพ่อแม่เป็นผู้ที่มีบุญคุณต่อลูกอย่างมากในฐานะผู้ที่ให้ชีวิตและเลี้ยงดูตนมาตั้งแต่เด็กจนกระทั่งโตเป็นผู้ใหญ่ เมื่อลูกพบกับอุปสรรคหรือปัญหาที่หนัก พ่อแม่คงเป็นผู้ที่ยินดีให้ความช่วยเหลือแก่ลูกอย่างสม่ำเสมอ อีกทั้งพ่อแม่ยังเป็นผู้ที่สั่งสอนเรามาตลอด สั่งสอนให้เรามีพฤติกรรมที่เหมาะสมถูกต้อง พ่อแม่จึงเป็นผู้ยิ่งใหญ่ในการที่ให้ชีวิตแก่ลูก ดังนั้นการสั่งสอนของพ่อแม่ย่อมเป็นแนวทางหรือทางเลือกที่ดีในการสืบต่ออุดมการณ์ความเป็นหญิง เนื่องจากลูกมักจะเชื่อฟังคำสั่งสอนของลูก เมื่อพ่อแม่สั่งสอนให้ลูกทราบว่าเป็นภรรยาที่ดีของสังคมไทยจะมีคุณสมบัติสี่ข้อคือ การจัดดูแลงานบ้านให้เรียบร้อย การรักษาความซื่อสัตย์โดยไม่ประพฤติดนนอกใจสามี การเคารพยกย่องให้เกียรติและเชื่อฟังสามี และการช่วยเหลือสามีตลอดเวลา ลูกก็จดจำไว้ในใจ และพยายามพัฒนาตนเองตามคุณสมบัติดังกล่าวเพื่อให้ตนเองเป็นภรรยาที่ดีของสังคมไทย อย่างไรก็ตาม อุดมการณ์เป็นเครื่องมือสร้างแรงผลักดันให้ประชาชนสามารถทำตามได้ ดังนั้น แนวทางการสืบต่ออุดมการณ์มีวิธีการหลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วิสันต์ สุขวิสิทธิ์ (2554, อ้างอิงใน ฟาน ไคก์) ที่ว่า อุดมการณ์เป็นสิ่งสำคัญที่ใช้ในการครอบงำ ซึ่งเป็นการชักจูงผู้อื่นให้เป็นไปในทางที่เอื้อประโยชน์แก่ใครบางคน อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อมร เอี่ยมตาล (2559) ศึกษาวิจัยเรื่อง “การนำเสนอแนวทางการสืบทอดอุดมการณ์เพื่อการพัฒนามนุษยจากเพลงไทยสากลเชิงประวัติศาสตร์สังคม: กรณีศึกษาบทร้องเพลงของวงดนตรีสุนทราภรณ์” พบว่า แนวทางการสืบทอดอุดมการณ์เพื่อการพัฒนามนุษยจากบทร้องเพลงสุนทราภรณ์ พบว่ามีความจำเป็นที่ต้องสืบทอดในรูปแบบการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยผ่านหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

ควรนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการพัฒนาและปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของมนุษย์ในด้านความเป็นหญิงที่ดีของสังคมไทย ในด้านความเป็นแม่ที่ดี ความเป็นภรรยาที่ดี ความเป็นลูกสาวที่ดี และความเป็นผู้หญิงที่ดีของสังคมไทย และใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการสร้างสรรค์ทัศนคติและพฤติกรรมที่ดีให้ผู้อ่าน โดยให้แรงบันดาลใจและแนวทางในการดำเนินชีวิตอันสร้างสรรค์

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรศึกษาภาพตัวแทนคนชนบทไทยที่สื่อผ่านภาษาในนวนิยายของ นิพนธ์ เทียงธรรม
- 2) ควรศึกษาภาพสะท้อนสังคมไทยในนวนิยายของ นิพนธ์ เทียงธรรม

เอกสารอ้างอิง

- จุฬามณี (นิพนธ์ เทียงธรรม). (2556). ชิงช้า. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แสงดาว.
- จุฬามณี (นิพนธ์ เทียงธรรม). (2560). *กรรมกรรม*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แสงดาว.
- จุฬามณี (นิพนธ์ เทียงธรรม). (2563). *วสันตารัก*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แสงดาว.
- เพ็ญนคร (นิพนธ์ เทียงธรรม). (2558). *องค์การบริหารส่วนหัวใจ*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: อรุณ อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- วิสันต์ สุขวิสิทธิ์. (2554). ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอุดมการณ์ในหนังสือเรียนรายวิชาภาษาไทย ตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2503-2544 : การศึกษาตามแนวทฤษฎีการวิเคราะห์เชิงวิพากษ์. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิต: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อมร เอี่ยมตาล. (2559). การนำเสนอแนวทางการสืบทอดอุดมการณ์เพื่อการพัฒนามนุษย์จากเพลงไทยสากลเชิงประวัติศาสตร์สังคม: กรณีศึกษาบทร้องเพลงของวงดนตรีสุนทราภรณ์. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิต: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรจิรา อัจฉริยไพบูลย์. (2560). “สตรีนิยม”: การศึกษาวิธีวิทยาผ่านงานวิทยานิพนธ์ร่วมสมัยของไทย. *วารสารมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 14 (3), 137-148.
- อัศวินท์ ทบด้าน สุภาวดี เพชรเกตุ และชญาณิน บุญสงค์ศักดิ์. (2565). อุดมการณ์การเป็นลูกที่ดีในนวนิยายของ จุฬามณี. *วารสารม้งรายสาร*, 10 (1), 65-80.